ספר ערך כלי זה עלי נותן דמיו • כמו שהוא שוה דיוקא הוא שאין לומר לשון "ערך" לכלי ואין ערכו קטן ונמר ואמר לשם דמים נתן תדם מוציא דבריו בגמרא: **ערכין שמטלטלין** • משמע שהערכין מיטלטלין: **כשמים מטלטלין לערכו** • שלומר "ערכי עלי" וכתוייב ערך הקטן לפי מנין והיה לו תורה אור

מטלטלין ואמר הרי אלו לערכי וחלה עליהן קדושה ובא לפחות ברוחק ברוך ג' לגליון מיד הקדש: **ר' אבהו אומר כשומר ערכי עלי** • ואינו פרע ובא כהן למשכנו ומצא לו מטלטלין והרי קאמר הערכין דהייבו "ערך הדש" ובא ליתן מטלטלין, נגבין בשלשה שמאין: **בשלשה לשפוקי פשקדש** • כגון לדב גידל ולדב מסדא הוא דבמי שלשה דכיון דחל עליו הקדש לא ניתק מד שיפדנו בשויו: **אלא לעיולי** • כגון דר' אבהו: **עיולי נמי דילמא טעו** • ויקחנו להקדש ביותר משויו: **מר לגופיה** • דבמי כהן: **מיעוט אחר מיעוט** • דלולו ממעטינן שרא דמשמע כהן ולא ישראל: **ומיפא אפשר כפנים ופשר ישראל** • בעינן דקמא לגופיה ושני ל' הוי מיעוט אחר מיעוט ושלישי הדר מיעטריך לגופיה דמיהי כהן דכיון דמיעטרי ליה ממיעוט אחר מיעוט בתפיל ישראל כי הדר כתב כהן דוקא בתביה דלא מיעוט אחר מיעוט הוא דלא שלי לא מיעוט הוא אלא ריבוי וכן כולם חד-דווקא ואחר-הוי מיעוט אחר מיעוט: **ומדם ביולא כהן** • בקרקעות דבמי נמי מעט וכהן *לשון: **ומכר ליפקא לקרקעות** • והתנאלם לאחם (ויקרא כה): **שפר פטומר ליגוזו** • והקדישו ובא לפדותו בשויו שעשין מעטר אדם נפה וקילקלי ותבקר: **בגוזו דמי** • והוא להו מטלטלין ובשלשה: **אין מוטלין בו** • דבעבר הרי הוא בקרקע ואין מעילה בקרקע ובמסכת מעילה (דף יח:) נמר חמא חמא מתרומה בפרק הנהנה: **מוטלים בשפרו** • דשפרו לא כגופו והוה ליה כשאר מטלטלין: **פטומר ליגוזו** • שבכר שילח פרע ורלוי להמפקר: **ש"מ** • פלוגתא דתנאי הוא **לגמא** **קמא** דאמר ליה בהו מעילה בכר כמתוכר דמי **ולענין פרייה נמי בעי** **עשרה** **ולבנן שמעון** בגוזו דמיא: **דברים שבן בקרקע** • מתוכרין לקרקע: **ואין בקרקע** • אלא כמטלטלין: **ר"מ פטייב** • ליכבוב על השאר שהוה מקלת הטעמה אע"ג דאין נבנין על הקרקעות כדילפינן בשטעת הדיינים (שבועות דף מב.) הכא כיון דאין לריכין לקרקע דשומרות ליבלר הן כדמוקי ר' יוסי בר תגינא לפלוגתיה בכבורו דמיין ובנבנין: **נפ** • התם בנבנים כל כמה דשבקה להו מיכחש כחשי אבל שערו חשבוחי משכח הלך אחרי ר' מאיר ויקרא ר' קפ פסיק ורדרגת את האשה ואת הבהמה אלא רובע ופני • מתכי' רובע סתמא בע"ג: **נפ** • שור שרבע אדם זכר ולא שנא שור שרבע אשה נקבה דנפקא לן תרוייהו מקראי בפרק הרבע מיהום (לקמן מה:) שהן בסקילה ותנא דמתני' מרבי להו לע"ג: **בשלפא רובע נקבה** • כתיב בה ע"ג דכתיב "והרגתם אתה" אם אדם ואת הבהמה" מיתקם בהמה לאשה ודיני נפשות נפקין לקמן בעשרים ושלשה: **אלא רובע זכר** • מגלן דבמי ע"ג: **דכתיב כל שוכב וגו'** • ומהאי נפקא לן בחרבע מיהות לרובע זכר: **נפ פיגו פנין** • לאחם הבא על הבהמה דהא קרא אחריתא כתיב (ויקרא כ) "אם אחר יתן שכבתו וגו'": **מניסו פנין לנשכב** • מנהיא בהמה ומדאתקיש בשמן "שוכב" לידון כשוכב **מה** בא על הבהמה הוא והיא בע"ג כדילפינן מותא הבהמה דהרגון (שם) דלתיקנא בהמה לאחם **אף** מביא בהמה עליו שנאמר בע"ג:

לגוזן שיעור אדם הדומה לגזוז האם דינו בגזוז דמי וכמטלטלין - אוי. לאו בגזוז דמי.

מבנה סימן הדומה לבנין בקרקע ב' הדומאות של "דומאות" ו... טמאות בגמ'

נוסח חיפוש למקור לחייב שור הרובע אדם לכר

נוסח שור הנסקל נידון בכל דבריה "נפש בעליו יומת"

מבנה (מדקה) קטיות - אולי הא בתיב "נפש בעליו יומת" הא [לגד בעל הדומה] הגלים חייבים מיתה

(בדא ב) תטובות

[מגילה פב: [נפ"ל יד:]]

[יומא מב. [ד"ל]]

[שמון כנ"ל רש"ל]

[מגילה כג:]

[מיד מא.]

ניסין לפ.

ב"מ קי: ניסין לפ. שבועות מנ:

[שבועות מנ:]

ויקרא כ:לא
ואיש אשר יתן שכבתו בבהמה מות יומת ואת הבהמה תהרגו:

שמות כב:יח
כל שוכב עם בהמה מות יומת

ויקרא כ:טז
ואשה אשר תקרב אל כל בהמה לרבעה אותה והרגת את האשה ואת הבהמה מות יומתו דמיהם בם

[לקמן מה:]

הגהות מהר"ב רגשבורג
א) גם מנה"מ אמר שמעל מעשה בהמים. עי' מלכין דף יט ע"ב תוס' ד"ה לא דילמא כו':

[ופ"ש תוס' מגילה כג: ד"ה ואחם]

[קכג א ב מיי' פ"ח מהל' ערכין הלכה כ:]

[דף לפ. ד"ה הא מני]

קכד ג מיי' שם פ"ח הלכה ט סמג עשין קכח:

קכה ד ה מיי' פ"ט מטלטלות מעילה הלכה י:

קכו ו ז מיי' פ"ט מהל' מחוסר הלכה ד סמג עשין לה טוש"ע ח"מ מי' לה סע"ף ב וס"ב

קכז ח מיי' פ"ט מהל' מעילה הלכה י:

קכח מ מיי' פ"ט מהל' סנהדרין הלכה ג:

רבינו חננאל

בקרקעות לפיכך צריך עשרה בני אדם בפריונם. הקרישות נמי דמשלים בהו מנין ששה כהנים ליבעו ששה ועלתה בקרשיא. הערכין המטלטלין בב' אוקמה רב גידל משמא דרב באומר ערך כלי עלי שצריך ג' לשומם וליתן דמיהן. ומתרץ ערכין של מטלטלין. ורב חסדא מתרלה מטלטלין של ערכין ובמתניתין לעדכו מטלטלין. ור' אבהו מיקים לה באומר ערכי עלי בא כהן לגבות הימנו מטלטלין בב' קרקעות בעשרה. אסקנה דלרבנן דתנן בב' לית להו כהן כמו שאמרנו. הקרקעות תשעה וכהן מנא לן אמר שמואל עשרה כהנים כתובים בפרשה בזו שאמרנו למעלה חד לעיפה. אירך הוי מיעוט אחר מיעוט כלומר כהן ולא ישראל מיעוט ישראל עשרה פעמים בזו הפרשה. וקי"ל אין מיעוט אחר מיעוט אלא לדבות. כלומר אלו רצה הכתוב למעט ישראל היה כותב כהן מעט אחת ודיו. למה כתב עשרה פעמים לדבות אפילו כולן ישראל ואחד כהן. ואקשי אימא תמשה ישראל וחמשה כהנים ועלתה בקרשיא: **ואדם** כיוצא בהן. אוקימנא באדם האומר דמי עלי שצריך עשרה לשומו כעבד כנעני וליתן דמיו ועבד הוא קרקע דכתיב בהן בכנעניים לישם אחוזה וזה הואיל וצריך שמת דמים כעבד כנעני צריך עשרה. בעי ר' אבין שערו השומר ליגוז כגוזו דמי ונפשוט מסנו על מי נ' אר דילמא כיון דמחבר בגופו כגופו דמי צריך עשרה. ופשטי לה מהא חמקדיש עבדו אין מוטלין בו רבנן [שמשמן בן] אפליאל אומר מוטלין בשעורו. וקי"ל בשעורו השומר ליגוז פליגי תנא קמא סבר הואיל וליגוז שומר לא מיקדש עמו כי כגוזו דמי לפיכך הנתנה מסנו אין מוטל. * הדשב"ג סבר לאו כגוזו דמי ליטמא כי הני תנאי דתנן בפרק שבועות הדיינין ר"מ אומר יש דברים קרי עלה בגמ' ר' מאיר בת"ק ורשב"ג כתבום ואמרינן אפי' תימא ר"מ דבעבנים דכיון דעבדי ליבור כל מה דמשתרו בקרקע כחשי ויבשי אבל הכא בשעורו דכמה דשבקה לה מיכחש כחשי אבל אם הוא בשעורו דכמה דשבקה לה אשבוחי משכח: **דיני נפשות** • כגון: **לא פסיק** • ותני ל"ש רובע זכר ול"ש רובע נקבה, בשלמא רובע נקבה דכתיב "ורמיין" לא, אפילו תימא ר' מאיר עד כאן לא אמר רבי מאיר אם כל כמה דשבקה לה מיכחש כחשי אבל שעורו כל כ

אימא לקטלא הוא דאתא · תימה דמשמע דאי לקטלא אתא הו לא דרשינן מיניה כמיתת בעלים כך מיתת השור ותימה הא גבי רובע דדרש לעיל מדאיתקש וכ"מ משום דאתי אתרוייהו דכתיב והרגת את האשה ואת הבהמה הא גבי שוכב דרשינן מדאיתקש אע"ג דכתיב מיתה בכל חד באפי נפשיה ואיש כי יתן שכבתו בבהמה מות יומת וגו' וי"ל דהתם בהמה כתיב בתריה לאקשויי בהמה לאיש אבל הכא כתיב שור בריש והדר בעלים לאקשויי בעלים לשור ולא שור לבעלים אי נאו משום דמייתר דלא איצטריך לגופיה וא"ת והא אכתי איצטריך יומת למיתה בידי שמים כדדרשינן באלו נערות (כתובות לז: ופס) לפי שמלינו מומתין בידי שמים נותנין ממון ומתכפר להם שנאמר ואם כופר יושת עליו וי"ל דאי למיתה בידי שמים לחוד אתא הל"ל יומת אבל יומת משמע בכ"ד לכך מוקמי ליה למיתה ממש או לכמיתה בעלים כך מיתת השור ומ"מ כי מוקמינן ליה לכמיתה בעלים כו' דדרשינן נמי מיתה בידי שמים דאין מקרא יוצא מידי פשוטו דמשמע דבעלים חייבין מיתה ועי"ל דה"פ ואימא לקטלא נמי הוא דאתא ולא למטוטי דרשה דכמיתת בעלים כך מיתת השור קא אתי דקדרשינן ליה נמי מדאיתקש: **שור** סיני כמה · אין סיני לא קמיבעיא ליה דלמוכח בסמוך דדרים אם בהמה אם איש מה איש בכ"ג משמע דאיש פשיטא ליה אע"ג דאתי מיתת בעלים דאין מקרא דושפטו העדה והציל העדה (במדבר לה) מ"מ כיון דתקון יתרו סנהדרות שתמת דמילתא סנהדרי קטנה נמי לדיני נפשות תקון וא"ת מאי קמיבעיא ליה משור סיני דמ"ל מילה מאי דהוה הוה *וכן קשה בפ"ב דמסכת ע"ז (דף לד:) במה שימש משה כל ז' ימי המילואים? ושמא מיבעי ליה למיסבר קראי כדאמרינן פ"ק דיומא (ד' הי: ופס) גבי כיור הנכיון: **מי** גמרי שעה מדורות לו לא · תימה הא אפילו דורות מדורות לא יליפינן לעיל דמיבעי לן קרא לרובע ורבע ושור הנסקל וי"ל דהכא אית לן למילף טפי: משום דכל דיני סקילה יליפינן לקמן מסיני בפרק גמר הדין (דף מה:) מגיין שבלמייה הוא ת"ל ירה מגיין שבסקילה ת"ל "סקול": **והברדלס** · פ"ה פוטיי"ם ולא משמע כן דלהון אינו עז כל כך וכאן משמע שהוא עז ביותר והרבו להמית את האדם וכן בפרק אלו מציאות (ב"מ דף כד:) אמרי' המגיל מן האריי ומן הדוב כו' ובפ"ק דב"ק (סו: ופס) תנן הרי אלו מועדים ואפשר שהוא מין נחש הוא מפרש התם בגמ' (בז: ופס) דברדלס הייט אפה ונכוע זהו אפעה שהרי גיא הצטוים מתרגמינן משר אפעיא (שמואל א יג) וכתיב אפעה ונרף משוף (ישעיה ל) ומיהו יש עדיין ברדלס אחר דהא בפ"ק דבכורות (דף מ:) תניא אפעה לע' שנה ברדלס לע' שנים ואע"ג דתניא לה התם בהדי אחב והרי ע"ב לאו הייט הוא דהכא ודב"ק דהא מפרש התם דהייט אפה דהוא אפעה ויתכן דהוא דבכורות הוא פוטיי"ם שפ"ה בכאן וכן הוא דפ"ק דפסחים (דף פ:) אם חולדה וברדלס מצויין שם משמע שהוא חיה קטנה כעין חולדה: **ור'** יוחנן אמר אע"פ שלא המיתו · אדר"ת דמתני' קאי דקסבר (*אית) להם תרבות ואין להם בעלים ותימה דבפ"ק דב"ק (דף סו:) תנן ר"ל אומר בזמן שהם בני תרבות אינן מועדים ואומר ר"ת דהתם גרס ר' אלעזר שמזכירו אחר ר"מ התם בגמרא והכא ר' אליעזר שהוא קודם ר"ע ומיהו אכתי קשה דהתם תנן והתם מיעד לעולם אליבא דר"ע והכא קאמר ריש לקיש והוא שהמיתו אבל לא המיתו לא דיש להם תרבות ויש להם בעלים אפי' נתם ושמא יש לחלק דלענין דאין להורגן כל הקודם קאמר הכא דיש להם תרבות אפי' נתם אבל לא לענין זק שלם ועוד אר"ת תרבות דהתם הוא שנדולם בביתו ותרבות דהכא הייטו בקטנים בשלשלאות כגון אדי בנוהרקי שלו דאין להורגם אלא כשהמיתו אפי' נתם*: **מאי** זכה זכה לעורן · במרובה (ב"ק דף פב: ופס) גבי חתול כולהו מודו דזכה לעורו: **תניא** כוותיה דר"ל · הא דלא תשיב הך ברים החולן (יבמות דף לו: ופס) בהדי תלת דהלכה כר"ל משום דהכא אליבא דר"ת פליגי: **מעשרה** עד ק' · הא דלמר תשיב עיר בק' ולמר בעשרה גרלה דפליגי בקרא דעמוס ה' דכתיב העיר היוצאת אלף תשאיר מאה והיוצאת מאה תשאיר עשרה:

אימא לקטלא · לחייב מיתה לבעליו וניחייביה מיתה והאי מפקינן לה מפשטיה דקרא: **אי כאב סני** · קשיא היא לומר לישמעיר יומת לזוג במיתה בתורה סתם דאיט אלא תנוק ולא יומת גם בעליו יסקל: **קטל איסו כמייס** · דקי"ל לקמן (ד' נב) רולח בסייף: **אור קטל שורו ניפא בסקילה** · דחמירה מטולן בתמיה: **פניפא** · הא דעקרא ליה לקרא מפשטיה ולא מוקמינן ליה למיתה חנק ממש: **נפ"ד פגק פטור** · מסייף בפ' ד' מיתות (לקמן נ:) הלכך איכא למיפרך קטל איסו בסייף קטל שורו בחנק: **אלא נפ"ד פגק קל** · אימא למיתה חנק אחת: **מטוס היא נופש** · מטוס הך קשיא גופא דלא תימא "לא תקחו כופר" כתב רחמנא ולוקטול כתב רחמנא "ונתן פדיון נפשו" למימר דהיכא דקטל איסו לא חסני ליה בממונא כו' אבל קטל שורו סני ליה בממונא ולא יהיב כופר חייב חנק: **שור סיני** · כמה שקרבה להר בעוד שהשכינה שם דכתיב "אם בהמה אם איש לא יחיה": **נכפס** · דייסים כידון: **פס איש נכ"ג** · דאיש פשיטא לן דכבר הוקבעו לישראל סנהדראות מיתתו ואילך: **כרדלס** · חיה היא ובגמ"ז קורין אות' פוטיוי"ם: **אמר ריש לקיש** · הא דאמר ר' אליעזר "כל הקודם להורגן זכה והוא שהמיתו נפש ואמילתא דת"ק דאיירי כשהמיתו קאי ר' אליעזר: **יש נפש כרבוס** · מוסר לנדלן לפי שאדם יטול לנמדן שלא יזיקו הלכך שם בעלים נקרא עליהן ולא הוי כהפקר, ואסור להורגן אם לא המיתו אבל אם המיתו טופן מוציא מל תחילתן שלא אלו בני תרבות ואין נריכין לזונן: **ר' יוחנן אמר אע"ג שלא המיתו** · אי"ל אליעזר "כל הקודם להורגן זכה" וה"ק ליה לת"ק: דקאמרת כשהמיתו אליבי כ"ג דייקן אני אומר אפילו לא המיתו מוסר להורגן אל הקודם וכ"ש אם המיתו: **ואין נפש בעלים** · כלומר אין שם הבעלים חל עליהם ולא הוי שלא כהפקר לפי שלא היה לו לנדלן: **זכה** · משמע נמסר: **זכה כעורן** · העור שלו כיון דאין להם בעלים: **כיון דשמיתו** · ואמור רבנן דאין נריך לזונן בכ"ד הוי להו כמאן דגמר דייניהו **ואסירי בהנאה** דקרי"ל שאם שחטו לאחר שנגמר דינו אסור בפרק שור שנגח (ב"ק מא:): **וכה נשמים** · לדקה עשה: **פליפא ביניהו נפש** · דת"ק חשיב ליה בהדי הך וכני כ"ג ובי"ש בתיב סביבה ליה לותיה בר מנתם כדאמרינן בתרבצה אבות נזיקין (בס דף מו:) נתן מועד לעולם דבהי הכל: **לפנים פ"ו** · חלק בין יחידים למרובים דעיר הנדחת בני סנהדרי גדולה כדילוף לקמן (דף מז:) ויחיד נידון בכ"ג דכתיב (דברים יז) והוצאת את האיש ההוא וגו' אל שעריך ב"ד שבשעריך: **לפיכרא** · דשבט שלם שהוח נכנס בני תרבות אינן מועדים ואומר ר"ת דהתם גרס ר' אלעזר שמזכירו אחר ר"מ התם בגמרא והכא ר' אליעזר שהוא קודם ר"ע ומיהו אכתי קשה דהתם תנן והתם מיעד לעולם אליבא דר"ע והכא קאמר ריש לקיש והוא שהמיתו אבל לא המיתו לא דיש להם תרבות ויש להם בעלים אפי' נתם ושמא יש לחלק דלענין דאין להורגן כל הקודם קאמר הכא דיש להם תרבות אפי' נתם אבל לא לענין זק שלם ועוד אר"ת תרבות דהתם הוא שנדולם בביתו ותרבות דהכא הייטו בקטנים בשלשלאות כגון אדי בנוהרקי שלו דאין להורגם אלא כשהמיתו אפי' נתם*: **מאי** זכה זכה לעורן · במרובה (ב"ק דף פב: ופס) גבי חתול כולהו מודו דזכה לעורו: **תניא** כוותיה דר"ל · הא דלא תשיב הך ברים החולן (יבמות דף לו: ופס) בהדי תלת דהלכה כר"ל משום דהכא אליבא דר"ת פליגי: **מעשרה** עד ק' · הא דלמר תשיב עיר בק' ולמר בעשרה גרלה דפליגי בקרא דעמוס ה' דכתיב העיר היוצאת אלף תשאיר מאה והיוצאת מאה תשאיר עשרה:

אימא לקטלא הוא דאתא · אי"ל ליכתוב "וגם בעליו" ולישתוק, אי בחב רחמנא הכי הוה אמינא בסקילה, בסרילה ס"ד קטל איהו בסייף, ממונו בסקילה, **ר"ל** האי דכתב רחמנא "יומת" לאקולי עילויה לאפוקי מסייף לחנק: **הניחא לר"מ דאמר חנק חמר אלא לר"מ דאמר חנק הול מאי איכא למימר** · אם כופר יושת עליו" ואי ס"ד בר קטלא הוא והכתיב "לא תקחו כופר לנפש רוצח" **אברבא** משום היא גופה: קטל איהו לא תיסני ליה בממונא אלא בקטלא, קטל שורו ליפרוק נפשיה בממונא, **אלא** אמר חזקיה וכן תנא דבי חזקיה אמר קרא "מות יומת המכה רוצח הוא" על רציחתו אתה הורגו ואי אתה הורגו על רציחת שורו. איבעיא להו שור סיני בכמה: *מי גמר שעה מדורות או לא? תא שמע דתני רמי בר יחזקאל אם בהמה. אם איש לא יחיה מה איש בכ"ג אף בהמה בכ"ג: האריי והזאב כו': אמר ר"ל "הרוגא שהמיתו" אבל לא המיתו לא. אלמא קסבר יש להן תרבות ויש להן בעלים **רבי** יוחנן אמר אע"פ שלא המיתו - אלמא קסבר אין להם תרבות ואין להם בעלים תנן *רבי אליעזר אומר כל הקודם להורגן זכה בשלמא לר' יוחנן למאי זכה זכה לעורן, אלא לר"ל למאי זכה, ביון שהמיתו, שיגיהו רבנן כמאן דגמר דייניהו, ואיסורי הנאה גינהו? מאי זכה - זכה לשמים, תניא כוותיה דר"ל *אחד שור שהמית ואחד בהמה וחיה שהמיתו בכ"ג ר' אליעזר אומר שור שהמית בעשרים ושלשה, ושאר בהמה וחיה שהמיתו כל הקודם להורגן זכה בהן לשמים: ר"ע אומר כו': ר"ע היינו ת"ק: איכא בינייהו נחש: אין דנין כו': האי שבט, דחטא במאי - אילימא שבט שחלל את השבת אימר דפליג רחמנא בין יחידים למרובין לענין עבודת כוכבים, בשאר מצות מי פליג, אלא בשבט שהודח, למימרא דבדינא דרבים דיינינן ליה, כמאן לא כרבי יאשיה ולא כרבי יונתן דתניא עד כמה עושין עיר הנדחת מי' ועד ק' דברי רבי יאשיה רבי יונתן אומר "מק' ועד רובו של שבט ואפילו ר' יונתן לא קאמר אלא רובו' אבל כולו' לא? אמר רב מתנה הכא בנשיא**

דברי הכל: **לפנים פ"ו** · חלק בין יחידים למרובים דעיר הנדחת בני סנהדרי גדולה כדילוף לקמן (דף מז:) ויחיד נידון בכ"ג דכתיב (דברים יז) והוצאת את האיש ההוא וגו' אל שעריך ב"ד שבשעריך: **לפיכרא** · דשבט שלם שהוח נכנס בני תרבות אינן מועדים ואומר ר"ת דהתם גרס ר' אלעזר שמזכירו אחר ר"מ התם בגמרא והכא ר' אליעזר שהוא קודם ר"ע ומיהו אכתי קשה דהתם תנן והתם מיעד לעולם אליבא דר"ע והכא קאמר ריש לקיש והוא שהמיתו אבל לא המיתו לא דיש להם תרבות ויש להם בעלים אפי' נתם ושמא יש לחלק דלענין דאין להורגן כל הקודם קאמר הכא דיש להם תרבות אפי' נתם אבל לא לענין זק שלם ועוד אר"ת תרבות דהתם הוא שנדולם בביתו ותרבות דהכא הייטו בקטנים בשלשלאות כגון אדי בנוהרקי שלו דאין להורגם אלא כשהמיתו אפי' נתם*: **מאי** זכה זכה לעורן · במרובה (ב"ק דף פב: ופס) גבי חתול כולהו מודו דזכה לעורו: **תניא** כוותיה דר"ל · הא דלא תשיב הך ברים החולן (יבמות דף לו: ופס) בהדי תלת דהלכה כר"ל משום דהכא אליבא דר"ת פליגי: **מעשרה** עד ק' · הא דלמר תשיב עיר בק' ולמר בעשרה גרלה דפליגי בקרא דעמוס ה' דכתיב העיר היוצאת אלף תשאיר מאה והיוצאת מאה תשאיר עשרה:

מה

קכט א ב מיי' פ"ב מה"ל סנהדרין הלכה כ:

קל ג ספ הלכה ח:

קלא ד מיי' פ"ד מה"ל פ"ז הלכה ח

סמג עשין כג:

רבינו חננאל

אמר הא תלת גבאי. א"ר יצירא לור מיהדרה היא וטפני מה אין מעברין הדרה ומיעוטי תורה. הנך אמרי וחמא ר' אחא בן פוי א"ל אימה עבדתוני מבוה רבנן: **דיני** נפשות בכ"ג. הרובע והנרבע בכ"ג. קא. פסיק ותני רובע לא שנא רובע זכר ולא שנא רובע נקבה דמשמע כל רובע בין אשה שהביאה עליה בהמה בין איש שהביא עליו בהמה מיתתן בכ"ג. בשלמא אשה כתיב בה והרגת את האשה ואת הבהמה אלא איש מנא לן. ומשמעה מדכתיב כל שוכב עם בהמה מות יומת דלא הוה צריך דכתיב ואיש אשר יתן שכבתו בבהמה מות יומת. כל שוכב למה נאמר לא בא אלא לנ ש כ ב ומראאפקיה ר ח מ נ א בלשון שוכב ש"מ מה שוכב הוא ובהמתו בכ"ג אף משכב הוא ובהמתו ב ע ש ר י ם ושלשה. שור הנסקל בעשרים [ושלשה] שנאמר השור יסקל וגם בעליו יומת מה מיתת בעליו בכ"ג אף מיתת השור בכ"ג ואפיקנא אבל למקפליה על רציחת בהמתו ליכא למימר הכי דכתיב ביה בהורג עצמו קרא אחרינא מות יומת המכה רוצח הוא למה לי. אלא ללמוד כי על רציחתו אתה הורגו ואי אתה הורגו על רציחת שורו: **הזאב** והדוב והארי והנמר והברדלס והנחש מיתתן בכ"ג. ר' אלעזר אומר כל הקודם להורגן זכה. אמר ריש לקיש והן שהמיתו. אבל לא המיתו לא. אלמא קסבר יש להן תרבות ויש להן בעלים. ותניא כוותיה דריש לקיש והאי דקתני ר' אליעזר כל הקודם להורגן זכה. תנא בהדיא זכה לשמים. ובין תנא קמא ובין ר' עקיבא איכא בינייהו נחש. ר' עקיבא אומר נחש אינו בכ"ג. והא נמי דתנן בפרק ר' אבות נזיקין הזאב והארי והדוב והנמר והברדלס והנחש הרי אלו מועדין כו' ר' אלעזר אומר בזמן שהן כו'. כריש לקיש דייקא: **אין** דנין את השבט אלא בב"ד של שבעים ואחד. איקפא רבינא בבסקנא בשבט שהודח ואע"ג דתניא עד כמה עושין עיר הנדחת מעשרה ועד מאה דברי ר' יאשיה ר' יונתן אומר מקצה ועד רובו של שבט. הני מילי לקפלא דלא קפלינן ליה אלא בסקילה כדין יחיד אבל בדינא דרבים בע"א דיינינן ליה.

* עי' נחומ' כאן ד"ה וכ"ה דהכא רבי אליעזר ביו"ד אבל רבינו דנרס בשיל ר' אליעזר סביר כתב דנרס לקים דייקא ודו"ק:

נוסח א

בכמה ד"ינים היו דנים אור טור טיפה מתקרב לדר סיני בעוד שהטבינה טורה עליו

נוסח

טיעת ר"ן אורי ודוב ובר בל הקודם לזכות נכה מה' ר' ולל אם דינו דוקא כשהמיתו - אוי - אפילו לא המיתו

נוסח מהגה

מתי דנים שבל בבנ"ל טל ע"ו סיבה טל נסיונות ותעבות

[לקמן נב:סו:]

מאיר הסוגיים דמכאות נדל כאן איקר הקושיא. מתוק המקנים הנא מתנגד הקודמה דייקר הקשיא היא אליבא דא"ל מ"ס

[עי' תוס' מכות יט:ד"ה ושמואל ושוד שם ט. ד"ה אלא שמ"ה]

נלפיל כ:

[תוס' פ"ג]

גליון השס"ם

תוס' ד"ה ור"י וכו' דיינו בקורים בשלשלאות. עי' כ"ק דף פ ע"א תוס' ד"ה מוסר:

[ע"ש תוס' ב"ק מו: ד"ה ר"מ]

[ג"ל לון]